

از سرخی روی تا سیاهی سرنوشت

تعداد کل مصدومان چهارشنبه سوری سال گذشته ۳۰۶ نفر بوده که ۵۵ درصد نسبت به سال قبل کاهش داشت

علی اخوان بهبهانی / گروه جامعه

چهارشنبه سوری شبی است که از رسوم کهن آن امروزه فقط عنوان آتش بازی به جا مانده است؛ البته آن هم نه پوته‌هایی که مانند ایام قدیم از روی آن بپرند و سرخی روی از آن طلب کنند بلکه میدان جنگی ایجاد شده که هر دم صدای مهیب انفجار از آن به گوش می‌رسد.

متاسفانه مراسم چهارشنبه سوری در دهه اخیر به سمت خشونت پیش رفته است و از یک مراسم سنتی به یک ناهنجاری اجتماعی که سلامت روح و جسم مردم را به خطر می‌اندازد، تبدیل شده است.

هر ساله با آغاز اسفند، تب و تاب فرارسیدن سال نوهمه را فرا می‌گیرد. در این میان، آنچه بیشتر ذهن جوانان را به خود مشغول می‌کند، برگزاری مراسم چهارشنبه‌سوری است. همه ما دست‌کم برای یک بار هم که شده، پوته‌ای روشن کرده و از روی آتش پریده‌ایم.

اما در چند سال گذشته، اتفاقاتی در مراسم این شب به یاد ماندنی رخ داده است که بحث درباره آن را ضروری می‌نماید.

پر تاب‌مواد محترقه وزدن ترقه، شوق و شور و وصف‌ناپذیری را در میان کودکان و نوجوانان ایجاد می‌کند و همین هیجان است که باعث می‌شود گاهی عده‌ای از آنان دور از چشم خانواده به صورت پنهانی به ساخت یا خرید مواد محترقه‌ای اقدام کنند که به علت آشنا نبودن با طرز استفاده و نگهداری این مواد، همواره خطرات و حوادثی در پی داشته است.

آمار سال‌های گذشته نشان داده است بیشترین گروه آسیب دیده در حوادث چهارشنبه سوری گروه سنی ۱۵ تا ۲۴ سال با فراوانی بیشتر در گروه سنی ۱۶ تا ۱۹سال بود و پس از آن، گروه سنی ۸ تا ۱۵ سال و ۳۴ تا ۳۸سال است. این آمارها نشان می‌دهد مردان ۸۰ و زنان ۲۰ درصد از

بر اساس نتایج یک طرح تحقیقاتی

تنها ساکنان تهران

یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان برای خرید

مواد محترقه پرداخت می‌کنند

آسیب‌دیدگان را تشکیل می‌دهند و سوختگی درجه یک در مناطق شهری با بیش از ۹۰ درصد حوادث، بیشتر در کوچه و خیابان به وقوع پیوسته است. ۶۳/۵ درصد حوادث سال گذشته در حین بازی با مواد محترقه اتفاق افتاده بود. متاسفانه ۲۶/۵ درصد از مصدومان را عابران پیاده و در حین عبور از کنار مواد محترقه و ۱/۶درصد آسیب‌دیدگان را مردم تماشاگر مراسم چهارشنبه سوری تشکیل داده است.

هر چند سال ۸۶ دانش‌آموزان گروه درگیر غالب بوده‌اند، اما به لحاظ کنترل مناسب، کمترین حوادث در دبستان‌ها و مراکز آموزشی رخ داده است.

■ **رو به بهبود**

شب چهارشنبه آخر سال، یکی از دغدغه‌های ایمنی کلانشهرها بویژه تهران است و مسوولان در جهت کاهش حوادث احتمالی چهارشنبه سوری تدابیری می‌اندیشند.

با تبلیغات گسترده رسانه‌ها و پیگیری نیروی انتظامی، آمارها نشان می‌دهد میزان ترقه بازی و تلفات ناشی از آن نسبت به سال‌های گذشته کاهش یافته است.

شب چهارشنبه‌آخرسال ۸۴طبق گزارش‌های آتش‌نشانی تهران ۹نفر مصدوم شدند و حدود ۱۳۹مورد آتش سوزی رخ داد. اما سال ۸۶با۵مصدوم و آتش‌سوزی‌هایی با خسارت‌های پایین، کم‌خطرترین چهارشنبه آخر سل طی ۶سال گذشته بوده است.

طبق اعلام وزارت بهداشت، تعداد کل مصدومان چهارشنبه سوری سال گذشته ۳۰۶ نفر بوده که ۵۵ درصد نسبت به سال قبل کاهش داشت.

در این میان استان تهران که مدیریت بحران استان‌های قم و قزوین رانیز به عهده‌دار، با ۱۴۶مصدوم بیشترین میزان آسیب‌دیدگان را به‌خود اختصاص داد. از مجموع ۱۴۶مصدوم در استان تهران، ۱۰۹ نفر در شهر تهران بودند. بعد از تهران بیشترین میزان مصدومان به ترتیب از استان‌های کرمانشاه، فارس، خراسان رضوی و اصفهان گزارش شده بودو کمترین میزان آن مربوط به منطقه آذربایجان شرقی بود که با تحت پوشش داشتن استان‌های آذربایجان غربی و اردبیل ۱۳مصدوم را در چهارشنبه آخر سال داشتند.

بر اساس اعلام سازمان پزشکی قانونی، یک مورد فوتی چهارشنبه سوری سال قبل در یکی از بیمارستان‌های تهران تایید شده است.

■ **مواد غیر استاندارد**

هیچ ماده محترقه‌ای بی‌خطر نیست اما در بسیاری از کشورها انواع مواد محترقه استاندارد و کم‌خطر تر از طریق مغازه‌ها به فروش می‌رسد و دولت بر این گونه محصولات و تولید آنها نظارت می‌کند. در ایران این چنین نیست. متاسفانه با وجود تمهیداتی که مسوولان برای جلوگیری از عرضه مواد محترقه در روزهای پایانی سال می‌اندیشند، این مواد براحتی در اختیار جوانان قرار می‌گیرد و سوءاستفاده کنندگان از شادی جوانان، انواع مواد محترقه را به فروش می‌رسانند. در مغازه‌های مختلف هم انواع مواد محترقه به آسانی و فراوانی در دسترس جوانان و نوجوانان قرار می‌گیرد.

این تولیدات غیراستاندارد که اکثرا از محموله‌های پنجل کارخانجات چین و هند است دارای حساسیت بالایی است؛ به طوری که حتی بر اثر جابه‌جایی، حمل و نقل یا وارد شدن ضربه و قرار گرفتن در معرض گرما، بسرعت عمل کرده و

منفجر می‌شوند.

■ **هزینه‌های بالا**

بر اساس نتایج یک طرح تحقیقاتی، تنها ساکنان تهران یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان برای خرید مواد محترقه پرداخت می‌کنند. این در حالی است که برگزاری این مراسم برای آنان خالی از آسیب‌های جانی و روانی نیست.

طبق این تحقیق، آمارى که از مصدومان حوادث این شب ارائه می‌شود، تنها ۲۰ درصد میزان واقعی آن است، به بیان دیگر فقط ۲۰ درصد از مصدومان چهارشنبه سوری برای مداوا به مراکز درمانی و بیمارستان‌ها مراجعه می‌کنند و ۸۰درصد از افراد آسیب‌دیده، به علت ترس و واهمه‌از والدین، برای مداوا به هیچ مرکز درمانی مراجعه نمی‌کنند.

■ **احترام به سنت‌ها**

آداب و رسوم در تمام ملل مبتنی بر هنجارهایی است که در زمان‌های گذشته میان اقوام بوده و به مرور زمان و سینه به سینه نقل شده و با گذشت زمان بدعت‌هایی با توجه به تحولات روزمرگی شامل حالش شده است. چهارشنبه آخر سال از دیرباز مورد توجه ایرانیان بوده است. نگرش‌هایی که

در گذشته این سنت‌ها براساس آن پایه ریزی شده مبتنی بر بهداشت فردی، محیطی، اجتماعی و حفظ ارزش‌ها بوده. ما هم معتقد هستیم که سنن و آداب و رسوم مبتنی بر ارزش‌ها و هنجارهای جامعه را باید حفظ کنیم تا به حقوق اجتماعی و فردی مردم تعرض نشود و نیز طوری رفتار شود که سلامت فرد و اجتماع به خطر نیفتد.

■ **برنامه‌ای برای اوقات فراغت**

همان‌طور که آمارها نشان می‌دهد، بیشترین خسارت‌دیدگان ناشی از حوادث چهارشنبه سوری در گروه کودکان و نوجوانان قرار می‌گیرند. به همین علت باید برنامه‌ریزی‌های دقیقی برای کاهش این تلفات داشته باشیم که البته این برنامه‌ریزی‌ها نمی‌تواند یک‌شبه و بسرعت انجام شود؛ بلکه نیازمند آموزش مداوم و آگاه‌سازی در یک فرآیند زمان‌دار مناسب است.

در کشور ما کمتر برای پر کردن اوقات فراغت و شادی جوانان، فکر و برنامه‌ریزی شده است. جوانان باید امکان تخلیه و بروز این هیجان‌ات را به طور طبیعی و صحیح داشته باشند. گاهی جوانان خود به بهانه احیای آداب و رسوم این

کار را انجام می‌دهند و برنامه ریزی می‌کنند. این مساله با توجه به این‌که جوانان مشتاق جلب توجه و انجام کارهای شگفت‌انگیز هستند ممکن است در برگزاری مراسم چهارشنبه سوری سبب بروز اغتشاشاتی بشود.

در این روزها آمار صدمات، تعداد دستگیری‌ها، فوتی‌ها و… از سوی سازمان‌های مختلف اعلام می‌شود، اما کمتر مسوولی برنامه‌های خود را برای شادتر و بی‌خطر اجرا کردن این مراسم اعلام کرده و تنها به نشان دادن بدن‌های سوخته، چشمان کور شده و خانه‌های ویران شده اکتفا کرده‌اند. جوانان می‌خواهند فرهنگشان را حفظ کنند، شاد باشند و خاطراتی نیز داشته باشند. برنامه‌هایی برای بروز احساسات جوانان در تمام دنیا به اشکال مختلف وجود دارد. بسیاری از جوانان ما اصلاً فلسفه برگزاری مراسم چهارشنبه سوری را نمی‌دانند و فکر می‌کنند این مراسم دور هم جمع شدن، هیاهو ایجاد کردن و مزاحم آرامش مردم شدن است. در این شرایط به سراغ ترقه بازی می‌روند و چون ترقه‌های استاندارد در اختیارشان نیست، سراغ مواد ممنوعه می‌روند.

برای برگزاری مراسم به دور از این مسائل و به شکل صحیح باید به جوانان آگاهی داد، می‌توان برای آنها تسهیلات با کنترل لازم فراهم کرد. برگزاری مراسم با شرکت خانواده‌ها و مسوولان موجب می‌شود هم تخلیه احساسات به صورت هدایت شده انجام پذیرد و هم هدایت فرهنگ انجام شود. خوشبختانه در چند سال اخیر بیشتر به این موضوع توجه شده است.

یکی از اقدامات مفید، حضور بیشتر خانواده‌ها کنار فرزندانشان بود. این خود عاملی مهم برای جلوگیری از بروز رفتارهای خارج از چارچوب بود.

بعضی سال‌ها شاهد رفتارهای ناهنجار و غیر معمول در مراسم سنتی شب چهارشنبه آخر سال بوده‌ایم. اما خوشبختانه سال قبل این مراسم از آن وضعیت هرج و مرج بیرون آمد که این خود، نویدی برای سال‌های آتی است.

بنا بر گفته مسوولان وزارت بهداشت، علت کاهش تعداد موارد مصدومیت در چهارشنبه سوری سال گذشته، فرهنگ‌سازی و آموزش مردم و به خصوص جمع‌آوری وسایل خطرناک آتش‌بازی و توزیع وسایل کم‌خطر و استاندارد در بین مردم بود که توسط خانواده‌ها استفاده می‌شد و خطری نداشت.

سال قبل در سراسر کشور وسایل ترقه و آتش‌بازی استاندارد و با قیمت مناسب در اختیار مردم بود و شهروندان نیازی نداشتند تا وسایل آتش‌بازی را به صورت دست‌ساز در خانه بسازند و همین امر موجب کاهش چشمگیر تعداد موارد مصدومیت در چهارشنبه سوری سال قبل بود.

جدول شماره ۲۷۴۴/ بیژن گورانی

کردن	۶	اطلاع	۲	طرابوت	ننر
۷	حرف	گزینش	۲	مورد	تفغر
کشوری	در	آمریکای	جنوبی	و	
ملقب	به	هزار	رودخانه	۸	حنا
فرمانده	نظامی	ورزش	بیخ	و	چمن
۹	شهر	و	بندری	در	جمهوری
اکراین	– نقاش	فرانسوی	تایلوی		
جین	۱۰	خوردنی	ناخوشایند!	به	
نرمی	و	مهربانی	رفتار	کردن	قابل
خوردن	۱۱	هگمتانه	امروزی	–	
آمزش	ش	گناهان	– کلمه	پرشنی	۱۲
کوهی	در	ترکیه	– قید	زمان	۱۳
از	۱۴				
۱۵					

جدول عادی

افقی: ۱ – از روی میل و اراده –

دانش و فن اداره هتل ۲ – سنگریزه

– طراحی اولیه – کامل‌کننده – نت

چهارم ۳ – هنرمند دوربین به دست

– کارت‌ن باز نشده – چهارپا ۴ – نامی

پسرانه – جایگاه سرپوشیده برای

نگهداری هواپیما ۵ – برای بیان درد

و آزردهگی به کار می‌رود – دارای جنبه

داستانی – نویسندگی ۶ – اقامتگاه

مناسب تاپستانی – پیروز مسابقه – از

یک پدر و مادر ۷ – در خود فرورفتن

– همسر گزیده – خون‌سِر و گردن

از آینه ۸ – زمان سفر به

^[1] تعداد کل مصدومان چهارشنبه سوری سال گذشته ۳۰۶ نفر بوده که ۵۵ درصد نسبت به سال قبل کاهش داشت